

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimècres 11 de Janer de 1899

Núm. 3.801

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
En provincies trimesre. 3'60
Extranger y Ultramar. 7
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llografin Mollofré, carrer Jauguera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de TOS

La que paga més contribució de la provincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÈLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTÈNTICITAT GARANTIDA

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

DE

Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Carril, Figueras, (Girona)

Barbats, estacas y empeltats.—Preus reduhíts y autènticitat garantida.
Trenta hectàreas de planté.

Secció doctrinal

No afuizam

Tan arraigada tenen nostres homes públics l' idea de que res ha d' escaparse als ulls ni a la intervenció del Estat, que s' espantun de l'autonomia de las regions. Los republicans dihen tots que l' acceptan; pero, salvo 'ls federalis, ho dihen, no ho senten. Encara los que més aprop semblan estar de nosaltres, la limitan de tal modo, que es com si la neguessin.

S' els parla, per exemple, de que en us de sa autonomia podran las regions donarse en l' civil las lleys que creguin més conformes a la justicia y uns ho rebutjan en absolut, altres lo limitan a la sistematizació dels actuals furs y a la conversió del dret consuetudinari en dret escrit, altres l' admeten mediant l' aprobació del Estat.

Se 'ls parla de cosas menos graves: de que las regions podran en us de sa autonomia adoptar lo sistema tributari que millor los hi sembli aixís pera cubrir los gastos de la Nació, com los seus; y ho abominan tots concedintlos los que més lo reparo y la cobranza dels tributs que l' Estat imposi.

No se 'ls parli de que las regions podran en us de sa autonomia alsar emprèstit; sens l' intervenció del Estat ho consideran altament perillós, vehuen que l' Estat los aixeca desbaratadament baix totas las condicions y formas imaginables, a baix tipo, a molt alt interés, ab garantia y fins dona en pago de las rentas públicas; y en éll buscan un regulador y un freno pera l' Hisenda de las regions. Se compendria que l' Estat intervingués si 's feu deudor subsidiari dels emprèstits: quàn ho fou dels contrets per las Diputacions ni 'ls Ajuntaments?

Se feu l' Estat deudor subsidiari dels emprèstits de Cuba y avuy ho lamenta. Quàn millor no hauria sigut que Cuba los hagués aixecat per si mateixa al exclusiu càrrech de son Tressor! Avuy, gracias a nostra Comissió de la pau, que tan importuna y torpement promogué en las conferencias de París la cuestió de la deuda cubana, cuestió que degué reservarse pera quant Cuba fos Nació ó formés part dels Estats Units, nos veurém y nos desijarém, pera eximirnos de la responsabilitat de tan enormes debíts.

Las regions en us de sa autonomia han de pòguer per si solas aixecar emprèstits. De sa solvència, no al Estat, sino als prestamistas corresponent enterarse.

Si no inspiran confiansa per la irregularitat en lo pago de sas obligacions, ó per falta de garantias, ó per l' improbable rendiment de las empresas a que 'ls destinan, no trobaran colocació pera sos títols.

Molt menos se pot parlar als republicans de que las regions en us de sa autonomia podran donarse sa Constitució, son Govern, sas Corts, sos tribunals y sas milicias: los que arriban a més permeten que 'ls gobernadors sian de popular nombrament y 's califiqui de juntas las avuy diputacions. Volen tots per de contat una ley provincial ó regional y un altra municipal a que hagin d' atendre totas las provincias ó regions y tots los municipis. Alguns fins repugnan la divisió de la República en regions.

La verdadera autonomia no la volèm sino los regionalistas y 'ls federalis. Devém uns y altres defensarla tenasment si desijém cure a la Nació del abastament y precavenrela contra las que l' amenasan. No seria una república unitaria sino la continuació del regímen monàrquich y no curaria los mals de la patria.

F. PI Y MARGALL.

Madrid 27 de Desembre de 1898.

(De «La Autonomía» de Barcelona.)

Los fills de la nit

Cada dia sens que me 'n puga sostreure, degut a mas particulars obligacions, me toca presenciar un espectacle trist, una nota dolorosa, nota darrera del concert del treball, amor, voluntat y falagueras ilusions de la jornada que acaba.

Está pera naixer lo nou dia quan me llenso al carrer cercant repós de la passada tasca. Los carrers de Barcelona están casi deserts; sols per las Ramblas contadas personas, indecises, sens carrera fixa, com no sabent hont dirigirse, se bellingan projectant sa viva sombra devall las llántias eléctricas que escampan un devassall de claror per tan poca gent. De tant en tant un cotxe passa escapat; més enllá la central ó l' cotxe-correu se dirigeixen a la estació; mes amunt passa com un llamp pel meu costat una bicicleta ab son ciclista portant un paquet de diaris a l' esquena pera conseguir lo primer correu....

En fi, lo moviment d' una Barcelona nova y desconeguda d' aquellas personas que retiran a las primeras horas de la nit y 's llevant a las primeras del dia.

Jo segueixo sol fent ma via; es alashoras quan contemplo 'l trist espectacle. Per los bancals de las portes de las casas, pels reconcs dels carrerons, devall dels pórtichs del teatre del Liceo, pels de la plassa Real y per tot hont los sumptuosos palaus ofereixen un débil resguart al vent y al fret de la nit, contemplo joves y tendres criaturas dormint abandonadas allí, com a fulles que 'l vent hi hagués arresserat, com escombres de la societat allí depositadas porque las arreplegui 'l primer brossayre que per allí passi. No están pas ajeguts com lo senyor, lo menestral y 'l pobte en son llit més tou y calent, asseguts a terra, ab una bufanda entortolligada pel coll, la gorra ficada fins a les orellas y 'l cap entre 'ls brassos tal com posa 'l ancill lo cap dessota l' ala, ells passen allí la nit, potser ma-

lehint lo mon que 'ls abandona, potser dormint tranquilament sens ni pensar que hi haja al mon ben refets matalassos de llana y tons coixins de plomas, blancs y nets llensols de fil y peludas flassadas. Allí reposan sens pensar que sobre seu, darrera aquellas parets de pedra picada descansen entre finas catifas altres més ditxosos mortals.

Qui son aquells infelissos! Potser horas avants los he vist formiguejar a la porta de l' impremta esperant ansiosos la sortida del diari de la nit. Passant allí mitja hora alegre, cridant y rient, dihent espatotjadas, sense preocuparse de la seva sort, sense pensar que a cor d' aquella nit que comensa, se trobaran sols, sense casa ni abrich, abandonats en mitj del carrer, dormint sota la llum eléctrica, sense ni 'l consól de tenir per company la fosca tan amiga de la són y del repós.

Tot passant, pel seu aspecte ne conech alguns. L' altre dia, sota 'ls porcos del Lloçan vespre, veient fumar m' havia demanat un cigarro. Butava un vent tempestuós que arrencava las fulles seques dels platanos, y aquell vent que tan poch molestava als demés mortals en sos llits, com si vingués encara un restó de pietat per aquella criatura abandonada, arremolinava a son entorn una catifa de fulles seques que li servian de coixí, colgantlo fins a mitjas camas. Benehides fulles que arrencadas també del arbre y rodolant pel carrer, unian sa sort a la d' aquell poy, com si fos un seu germá.

Veyent cada dia aquest espectacle penso: ¿No hi ha, donchs, pietat per aquestos desheredats del mon? La Barcelona rica, comercial y bancaria, que aixeca palaus y constituheix poderosas empresas, no pot donar una engruna del seu benestar a n' aquestos infelissos? ¿Que costeria alsar una barraca ahont qui no te casa ni llit pogués trobar un cobert y un catre ahont passar la nit, colocantse aixís, may siga sino al nivell de las bestias domèsticás, que en aquellas horas de nit may veig pel carrer abandonadas?

JOSEPH ALADERN.

Per los presoners

Creyéim convensut al govern de que no lográ llibertat als treize mil espanyols presoners dels tagalos, si no tracta directament ab lo govern filipí.

Tindrà d' acabar per ahont degué haver comensat. Aguinaldo, a qui se 'l suposava dorrotat y fugit, apareix avuy com a ministre de Guerra del govern de Filipinas.

Se coneixen ja las condicions que 'ls tagalos posen pera llibertat als presoners. Volen que la llibertat dels frares la demani 'l Papa, y que la dels demés presoners la solliciti 'l govern espanyol.

No son los gobernants tagalos tan terpes com han suposat los ministres espanyols y 'l Sr. Montero Rios. Al contrari, se passen de llestos.

Si posessin en llibertat a nostres compatriotas per la intervenció dels yanquis, apareixerian com sumisos a sos enèmichs y farian un acte de regoneixement de la soberania dels Estats Units.

Per lo contrari, concedint la llibertat als espanyols presos gracies a las negociacions del Papa y del govern espanyol, logran que 's regonegui l' Estat filipí, per lo Pontificat y per Espanya.

Humillant sembla l' acte de regoneixement de la soberania independent de las islas Filipinas, pero més humillant es haver fet entrega d' ellas als Estats Units per lo Tractat de París.

Rogoneixent lo govern filipí, algo fem en contra dels yanquis, y sobretot si no son ja d' Espanya las islas Filipinas ¿a qué preferir que sia dels Estats Units a que logrin esser independents?

No cal invocar l' honor pera negarse a demanar al govern filipí la llibertat de nostres compatriotas. Lo deshonros es deixarlos morir en son cautiveri.

RETALL

S' ha constituït a Barcelona la Comissió pera fomentar la concurrència a la Exposició de París de 1900. Y aixó que sembla una nova que ha d' alegrarnos a tots, te també aquesta vegada sa taca negra, un oblit lamentable.

No sabém de qui ha partit la iniciativa, creyém que del il·lustrat senyor Governador civil, més las sevas ordres no han sigut ben interpretadas, donchs en la Comissió nombrada no hi ha pas la representació genuina de la cultura intelectual de Barcelona y s' ha convertit en una sucursal més ó menes ampliada del Foment del Treball Nacional, del Ateneo Obrero y altres associacions més ó menos importants.

Si la importancia de Catalunya ó de Barcelona s' midés pel raser d' aquell célebre senador-fabricant que no volta pagar més que lo que pesava en sa bàscula, la Comissió aniria molt bé; més com nosaltres creyém que a més del element treball hi intervé en las Exposicions l' element intelectual, hi trobém a faltar en la susdita Comissió als representents técnichs, los enginyers, los arquitectes, la ciencia al costat de la producció.

Enhorabona que 'ls facricants del Foment tingan en sa majoria per directores y enginyers de sas fàbricas als manyanos de màquines ó majordoms distingits pera estalviar-se 'l sou d' un enginyer de veritat, més lo donar aquest tó a la Comissió que te de representar a Catalunya en la Exposició de París es una gran equivocació. Fransa te dret ab sos avenços y sa cultura a en persona técnica. Per anar a Chicago s' delega al enginyer Sr. Puig y Valls y sa Memoria referent a dita Exposició ha meregut la aprobació general (per més que no combreguém nosaltres ab las opinions del susdit enginyer).

Per qué donchs, lo senyor Governador ha prescindit del element técnich intelectual en aquesta Comissió, y ha donat motiu a que París cregués que Catalunya s' composava sols d' industrials, d' obrers, d' agricultors y comerciants? Per qué la delegació ha correspost a una persona a qui no coneixém, mes de la que sabém que no ostenta cap títol técnich, que sia garantia de representarnos dignament a París? Aixó es lo que desitjaríam sapiguer.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 10 de Janre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Baròmetre aneroide	Grav d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	751	79		3.7	Ras	
3 t.	751	78				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 22	7	11	S.	Cumul	0.4
3 t.	Sombra 15		13	S.		0.4

Avuy sortirà d' aquesta ciutat cap a Valencia en quina capital hi tenen anunciat lo «debut» la companyia cómic dramática que dirigeix l' aplaudit actor senyor Bueno que s' acaba de despedir de nostre públich.

Hem rebut un exemplar del llibre «Poesias», d' en Francesch Matheu, de que parlavam no fa gayres dias. Acompanyan a las poesias un prólech del mateix autor que acaba ab las següents expressivas frases:

«Veus aquí mon llibre.—Mals vents de Ponentada l' han empès a fora d' Espanya; no l' han pogut treure de territori catalá.»

Agrahim al distingit y celebrat poeta son envió, y prometém ocuparnos de la manera que la importancia de las composicions se mereix, recomanantlo a nostres lectors.

En lo número próxim publicarem lo programa del concert musical que demá a la nit tindrà lloch en lo saló de la societat «El Círculo» a càrrech del sexteto que amenisava 'ls intermedis del Teatro Fortuny la temporada passada.

Si s' reuneix suficient número de senyors regidors avuy a las set del vespre nostre Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

La Cambra Agrícola de Tortosa ha designat pera assistir al Congrés Vitícola que ha de celebrarse en aquesta ciutat, als senyors D. Joseph Via, D. Baltasar de Salvador, D. Joan Audi y D. Emili Rovirosa.

Los Estats Units segueixen desespanyolizant aquells exnostres «ricos florones de la corona de Castilla». Lo general Wood ha publicat un bando en inglés y en castellá prohibint lo joch, que ha disgustat als socis dels clubs, salons y altres establiments ahont lo joch era general. Totseguit sos directores enviaren una comissió al general Wood, no s' diu si ab diners ó sense; més lo positiu es que las sevas «rahons» no varen ser ben rebudas, perque 'l joch hi es perseguit de la manera més antiespanyola que s' paga imaginar.

També ha donat una ordre 'l general Wood pera que sia multat ab mil pessetas tot individu que pretenga donar una «corrida» de toros y ab cent pessos cada un dels promovedors y assistents a una «corrida» de galls.

Com se veu, no hi ha remey pera las ex-nostras Antillas, perque are sí que s' perdrà 'l seu espanyolisme. Ni joch, ni toros!

Més Espanya hi guanyará ab aquesta darrera grosseria dels Estats Units, perque jugadors y gent de toros haurán d' anársen a Madrid, ahont se 'ls rebrá ab los brassos oberts per no hever volgut ser traydors a la mare pàtria renunciand a las sevas costums caracteristicas.

Probablement avuy arribará a aquesta ciutat lo personal artístich de la companyia del género «chico» que dirigeix lo Sr. Gil y que té anunciat son debut en

Los organizadors del primer «Congrés poplar catalá» han rebut de varis representants d' entitats de Catalunya y Balears los temas que s' proposan desentrotillar; per lo tan la comissió organitzadora ha pogut ja redactar lo programa provisional pera la classificació de dita temas, que segons lo programa han sigut dividits en dos classes: 1.ª «Doctrinarisme polítich administratiu» y 2.ª «Procediment pera traduhir las conclusions en lleys».

Cada classe se divideix en tres seccions y cada secció en lo número de temas que s' envihin. Las seccions doctrinarias son: 1.ª Medis práctichs y positius pra la regeneració ó reconstitució individual. 2.ª Idem pera subvenir a las necessitats locals en sos tres rams d' Hisenda, Foment y Governació. 3.ª Idem pera combatre la pahorosa crisis per que passa lo Principat, aixarse de la actual postració general é intervenir resoltá y directament en los interessos públichs y en los generals de Catalunya y Balears.

Los epígrafes de las seccions de procediment son: primer, Contant ab los medis y forsas propis de Catalunya y Balears. Segon, Confederacions ab altres regions. Y tercer, Altres procediments que s' pugan ocórrer als congressistas.

La comissió ha acordat que aquest programa provisional no s' tanqui fins a la vigilia del dia en que 'ls congressistas han de reunirse.

Son molts los vehins d' Arbós que s' queixan del abús que vé cometentse per una má desconeguda, la cual se dedica a repartir en los sitis públichs y per l' interior d' algunas casas trossos de butifarra que contenen substancias verenosas.

Ab aixó s' ha lograt donar mort a gran número de gossos y miracle ha sigut que no hagi sofert los efectos del enverenament alguna persona.

Arregladas satisfactoriament las diferencias que havian motivat la vaga de teixidors de Valls, han reanudat aquéts ses tasas.

Ha sigut nomenat agent recaudador de contribucions é impostos d' aquest partit don Domingo Morera.

A las 9 del vespre tingué lloch ahir la reunió general ordinaria de la «Associació Agrícola y sa Comarca».

Després de llegirse las actas de las juntas generals extraordinarias tingudas durant l' any finit, se doná lectura del estat de comptes y de la Memoria de la Junta Directiva de la que n resulta que l' estat de la societat continua florezent.

En la memoria se posan de relleu los beneficis que la Associació reporta als agricultors, tant en la adquisició del sofre y del sulfat, com dels resultats obtinguts ab l' encupament de la brisa, resultats sobre 'ls que s' precís fixin sa atenció los agricultors per los grans beneficis que 'ls hi reporta lo constituirse en agrupacions.

La impresió que a nosaltres nos produhí es tan fagugera y agradable, que 'ns proposém publicar la referida memoria pera que arribi a coneixement dels agricultors que encare no son socis de la Agrícola, al objecte de que lo convenciment dels beneficis que n han de reportar los estimuli a fersen socis, puig la forsa de la Associació y sa importancia aumentará a la mida del número d' associats.

Se prengueren en la reunió varis importants acorts que no duptém que de portarse a la práctica han de ser molt beneficiosos resultats pera la classe agrícola, que com tothom sab y está convenut poca ó per millor dit cap protecció pot esperar fora de la que puga lograr per sí mateixa per medi de la unió.

De l' últim número de nostre apreciat colega la Revista Gallega, copiém la següent gacetilla:

«En lo tren correu del últim dimars, marxá en direcció a Reus nostre estimat amic l' il·lustrat professor de llengua francesa en l' Escola de Gomers d' aquesta capital D. Joan de Dios Carreras Roure, ab lo fi d' encarregar-se de la mateixa assignatura en l' Institut de segona ensenyansa d' aquella ciutat catalana, que tenia sollicitat previ concurs de traslació aprobat per la Superioritat.

Sos companys de professorat y 'ls numerosos amichs que en aquesta població compta 'l Sr. Carreras, tenen una fonda pena en sa marxa.

Nosaltres ho sentím també, per privarnos d' un amic carinyós que per sas excepcionals condicions de caràcter es acreedor a tot género de simpatias.

¡Ojalá podém tornar-lo a veure en breu entre nosaltres!»

Entre 'ls repatriats arribats diumenge y dilluns a Tarragona hi figuran los següents fills d' aquesta provincia:

- Vicens Fort, de Santa Bàrbara.
- Joseph Echevarria, de idem.
- Joan Galofre, d' Aiguamurcia.
- Joan Folch, de Ulldemolins.
- Joseph Perpiñá, de Marsá.
- Joseph Serra, de Reus.
- Joseph Anguera, de id.
- Sebastiá Caballé, d' Aleixer.
- Anton Roca, de Gratallops.

La setmaná passada va celebrar Junta general ordinaria la Lliga Gallega de la Corona proredintse en ella a la elecció de la Directiva, que quedá constituïda en la forma següent:

- President, D. Waldo Alvarez Iusua.
- Vicepresident, D. Manuel Banet Fontels.
- Secretari-Contador, D. Eugeni Carré Aldao.
- Vicesecretari, D. Florenci Vaamonde Lorea.
- Tresorer, D. Rafael Antrán Rodríguez Trujillo.
- Bibliotecari, D. Eladi Rodríguez y González.
- Vocal primer, D. Salvador Golpe Varela.
- Id. segon, D. Manuel Lugois Freire.
- Id. tercer, D. Galo Salinas Rodríguez.
- Id. quart, D. Marcial M. de la Iglesia y Vazquez.
- Id. quint, D. Daniel Conceiro.

Un dels travalls principals d' aquesta Junta será l' activar la suscripció pera erigir lo projectat monument dels Màrtirs de la llibertat sacrificats a Carraí.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetas 1481.12.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Espluga de Francolí 10 Janer 1899.

Senyor Director de LO SOMATENT.

Molt senyor meu: Han passat las festas de Nadal tranquilas sense cap incident desagradable que registrar y ab un temps tan agradable que feya que un no s' recordés de que s' trobessim en plé hivern. La gent

jove s' ha divertit de bó y millor; balls públics y de societat casi en totes las festas ademés de las funcions que s' han donat en lo Teatre Pitarrá han sigut bastant pers que la diversió fós á desdir. En lo mentat teatre s' hi posá en escena «Lo Pubilla» y «Lo senyor Batlle» ademés de divertidas pessas com «Lo senyor Meuris» y «L' ase del hortala» que segons noticias los joves aficionats ho feren á la perfecció.

Tenim acontonada á Montblanch una companyia d' infanteria del Regiment de Luchana que verifica algunes sortidas per los pobles del entorn.

S' está acabant de recullir las olivas al mateix temps que en los molins s' está fabricant l' oli. Los pagesos están contents del resultat puig que están donant de 10 á 11 cortans per premsada de quatre corteras d' olivas cosa que feya anys no ho haviam vist, se paga á 15 rals cortá en los mateixos molins y sobre l' aigua.

Tornats á emprendre los travalls en las canteras de Pedra Sílice ha comensat la extracció sortint un vagó diari d' aquella pedra y donant aixó ocupació á bon número de treballadors.

Los dias 22 y 23 del present celebra aquesta població sa fira anual esperantse que aquest any ha de ser en extrém concorreguda per escaurers en diumenge y no faltarhi diversions.

Es un escándol lo que passá en Correu; casi no hi ha cap dia que no s' noti alguna falta especialment en periódichs. Lo SOMATENT fa dos ó tres dias que no compareix y «La Renaixensa» també s' eclipsa de tant en tant. No sé de qui deu ser la culpa de tot aixó pero bó fora que s' averigüés pel qui pot y hi posés un bon correctiu.

Son affm.

Lo Corresponsal.

Varietats

De la guerra

1898

I

Una cansó vull cantar
d' una pobre Mariagna
que tres anys há que te un fill
á les guerres de l' Espanya.
Les guerres dels espanyols,
n' hi ha molta, no n' tornan gayres.

Venen correus y correus
y no n' hi arriba cap certa;
si pregunta pe'l veynat,
no n' saben res de l' Habana,
y del batlle y del rector
no n' pot treure l' aygua clara.
Algú diu qu' ha sentit dir
si está ferit d' una bala;
segons un altre ha contat,
temps há qu' hospitejava;
per algú que n' ha vingut,
deu ser ben mort á hores d' ara.

Passan mesos, passen anys,
cap més nova n' ha arribada.
La mare se n' posa l' dol
y al seu Patró l' encomana,
y al altar del Sagrament
li n' fa dir misses resades....

Una tarde carré amunt
un minyó camina ab calma:
ó du febre ó be te fret,
que s' embotica ab la manta;
ve cansat y malmirró
y esgroguet de la cara.

—Mariagna, eixiu, eixiu,
vostre fill es de tornada.—
Le Mariagna qu' ho sent,
ab un bot baixa l' escala;
quan la porta ha revolat
ja l' veu al pas de l' entrada.
—Fill meu! Fill meu!—y pe'l cell
com una boja s' hi abraça.

Lo soldat romp á plorar
ab una pena que l' mata.
—Mare meva del meu cor,
no os puch tornar l' abraçada!—
La mare s' fa enrera un pas,
y al minyó li cau la manta;
los brassos del gech son buyts
y cusits á les butxaques.

II

Qué hi farà l' pobre soldat
si no hi té ningú á la vila?
li n' queda sino l' amor
que l' esperava fadrina.

—Ay, adeu, dolceta amor,
color de rosa florida,
si no tornés esbrassat,
be prou que t' mereixeria.
Ay, adeu, dolceta amor,
no tornaré tant que visca.—
Ja se n' va l' pobre soldat,
ja se n' va de vila en vila
caritat per mor de Deu
á veure si n' hi farian.
De caritat prou n' hi fan
per poblats y per masies,
mes les glasses de l' hivern
li enverinan les ferides.
Ja se n' baixa á la ciutat
á captar dels que tranzitan:

—Un soldat esguerradet
que no s' pot guanyar la vida!—
Desseguida l' emprén un
que deu ésser de justícia
perque parla castellá
y renya y crida per quinze.

Si vol captar pe'ls carrers
no l' pot dur malehít sial
aquell vestit de vions
que l' disfressa y no l' abriga;
si li van fer per morir,
cóm li ha de servir per viure!
Se l' enduhen com un pres
y al hospici nou lo fican;
quan es al peu del portal
se n' posa ab veu tota trista:

—No t' hi vejas may com jo,
Catalunya, patria mia,
no t' hi vejas entre estranya
devalguda y avilida.
Del parlar no n' hi ha prou
quan es sorda la justícia;
ay, si t' deixas esbrassar,
Catalunya, patria mia!
(Del llibre *Poesies* d' en Francesch Matheu.)

Secció oficial

Registre civil

del dia 9 de Janer de 1899

Naixements

Maria Banús Llauredó, de Martí y Maria.—Modesto Pascó Vilalta, de Modesto y Maria.—Teresa Casanovas Salvadó, de Antoni y Raimunda.—Ramón Porta Pujals, de Ramón y Elvira.—Pelegri Queraltó Llorens, de Joan y Josepha.

Matrimonis

Camilo Robert Agustench, ab Josepha Piñó Forret.

Defuncions

Maria Forcadas Sans, 22 anys, Sant Elias, 11.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Higinio.

Sant de demá.—Sant Arcadi.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 8

De Kasko y Elseneur en 63 dias, ber. gol. rus «Laura», de 310 ts., ab taulons, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

De Barcelona en 6 horas, v. «Barambio», de 635 ts., ab tranzit, consignat als senyors fills de B. Lopez.

De Barcelona en 6 horas, v. inglés «Balboa», de 851 ts., ab tranzit, consignat als senyors Mac-Andrews y C.^a

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 9.

De Port Vendres en 8 dias, gol. «Joven Pepita», de 73 ts., ab bocoyos buyts, consignat á don Antoni Mariné.

De Bilbao y esc. en 27 dias, v. «Cabo Quejos», de 1.230 ts., ab efectes, consignat á don Marian Perez.

Despatzadas

Pera Port Vendres pail. francés «Anna», ab ví. Pera Hamburg y escalas v. inglés «Balboa», ab efectes.

Pera Bilbao y escalas v. «Barambio», ab efectes. Pera Marsella y escalas v. «Cabo Quejos», ab efectes.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' shir:

Interior	55'55	Aduanas	90'50
Exterior		Norts	27'15
Amortizable	69'	Fransas	28'40
Cubas 1896	49'87		
Cubas 1890	42'25	Obs. 6 0/0 Fransa	83'75
Exterior París	46'65	Id. 3 0/0	43'75
		GIROS	
París	31'50	Londres	32'20

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	55'60	Cubas del 86	49'75
Exterior		Cubas del 90	42'12
Colonial		Aduanas	90'25
Norts	27'10	Ob. 5 0/0 Almansa	79'12
Fransas	28'40	Id. 3 0/0 Fransa	43'75
Filipinas	67'50		

PARIS

Exterior	46'65	Norts	
		GIROS	
París	31'50	Londres	33'20

Se reban órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.
Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigitse á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA DE SARSUELA CÓMICA

DE

D. JOSEPH GIL

de la que forma part la distingida primera tiple

Srta. **JOSEPHA ALCACER**

Debut lo 14 de Janer de 1899

Llista del personal artístich

Primer actor y director artich, D. Joseph Gil; Mestre director y concertador, D. Joseph Bayarri; primera tiple cómica, Srta. D.ª Josepha Alcacer; Directors escénichs, D. Pascual Gregori y D. Antoni Coll; altra primera tiple, D. Assumpció Gadea; primera actriu de carácter, D.ª Consuelo Peris; segonas tiples, senyoretas Crissanta Blasco y Dolors Garcia; primers tenors cómichs, D. Antoni Coll y D. Miquel Casas; primera baixos cómichs, D. Pascual Gregori y D. Tadeo Navararro; primers barítonos, D. Ricart Gurina y D. Antoni González; actors genérics, D. Joseph Salvador, D. Joseph Ramos y D. Ramon Arauce; partiquins, D.ª Llorens Sanchez, D.ª Josepha Madi, D. Lluís Roca, D. Antoni Brufal y D. Antoni Ruines.—22 coristas d' abdos sexes.—25 professors d' orquesta.—Sastreria, Viuda de Peris.—Arxivens, D. Florenci Fiscowich y D. Pau Martín.

ABONO: Se n' obra un de 27 funcions dividit en séries de 9.

PREUS D' ABONO

	Pesetas
Palcos prosceñis plateas ab 4 entradas	99'
> > principals ab 4 idem	90'
> > segons ab 4 idem	63'
> plateas ab 4 idem	76'50
> principals ab 4 idem	67'50
> segons ab 4 idem	38'25
Silló ab entrada	10'80
Lluneta de según pis ab entrada	9'
Entrada á localitat	5'50

PREUS DIARIS

	Despaig Ptas.	Compt. ^a Ptas.
Palcos plateas sense entradas	11'	12'
> principals sense entradas	10'	11'
> segons sense entradas	3'50	4'
Silló ab entrada	2'	2'25
Lluneta de según pis ab entrada	1'25	1'50
Entrada á localitat	0'75	
> al Parais	0'50	

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACEUTICH)

Demanen tots los que tinguen tos en qualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit livi ab cap altre de tots los acreditats especifics coneguts, tota vegada que ellas constitueixen un preciós medicament pera combatre la.

Preu 1 pesseta capsas

Nota: Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que's demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Caramelos Pectorals

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aerea, disminueixen y fluidifican la biscoitat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarrs crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totes las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en qualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avides per los noys a quins es tan difícil ferlos hi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totes las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.-REUS.

Demanis en totes las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que's reben en aquesta Redacció.

- «La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.
- «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafrañca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.
- «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellenés», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskalzalea», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més eficas, lo més durader

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA